

Nr 178.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 17 riksdagsordningen; given Stockholms slott den 16 mars 1928.

Under åberopande av bilagda i statsrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlägga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 17 riksdagsordningen

§ 17.

1. Val till riksdagsmän i andra kammaren verkställas året näst före början av de fyra år, för vilka valen gälla, under september månad å tid, som i valla-gen sägs.
2. Förordnar — — — — — fyraårsperioden.
3. Avgår — — — — — tiden.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Johan C. W. Thyren.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementetsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 16 mars 1928.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren, anför:

»Inom justitiedepartementet har verkställt en förberedande undersökning angående eventuellt erforderliga åtgärder i ändamål att för avlägset boende valmän å landsbygden underlätta deltagandet i allmänna val. I skrivelse den 15 augusti 1927 hava länsstyrelserna anmodats att inkomma med yttranden i denna fråga. Nämda yttranden hava därefter för beredning överlämnats till de den 6 december samma år tillkallade vallagstiftningssakkunniga.

Bland de uppslag, som framkommit för främjande av nyss angivna ändamål, märkes särskilt förslag att beträffande valen till andra kammaren utsträcka tiden för röstavlämnningen till två eller möjligen flera dagar, eventuellt i förening med förläggandet av valförrättningen till olika ställen inom valdistriktet för olika tider. Möjlighet till dylikt förfarande finnes redan beträffande de kommunala valen i enlighet med bestämmelserna i lagen den 20 maj 1921 med vissa föreskrifter i fråga om val av kommunal-, municipal- och stadsfullmäktige samt av landstingsmän.

Uti det av landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld på Kungl. Maj:ts uppdrag utarbetade och nyligen framlagda förslaget till en allmän, huvudsakligen formell, revision av gällande kommunalförfattningar hava de flesta bestämmelser angående allmänna val, såväl riksdagsmannaval som kommunala val, sammanförts till 'lag innefattande vissa bestämmelser om allmänna val (vallag)'. I detta lagförslag har även inarbetats det huvudsakliga av de i nämnda lag den 20 maj 1921 ingående bestämmelserna.

Med hänsyn till sambandet mellan bestämmelserna om röstavlämnningen vid valen till andra kammaren å ena samt kommunala val å andra sidan har jag för avsikt att låta verkställa en undersökning, huruvida uniforma bestämmelser i detta hänseende för samtliga val lämpligen skulle kunna införas vid en allmän revision av kommunalförfattningarna och vallagen.

Emellertid hindrar riksdagsordningen i dess nuvarande formulering ett införande av bestämmelser i vallagen om utsträckning av tiden för avlämnandet av röster vid andrakammarvalen till två eller flera dagar. Grundlagsändring synes därför böra vidtagas i syfte att möjliggöra införande i vallagen av bestämmelser i antydd riktning, därest sådana vid den fortsatta utredningen skulle befinnas lämpliga. Antages sådan grundlagsändring såsom vilande av innevarande riksdag, kan den efter de allmänna val till andra kammaren, som i höst skola förrättas, definitivt genomföras vid nästa års riksdag. Det omnämnda hindret i riksdagsordningen ligger i formuleringen av § 17 mom. 1., där nu stadgas, att ordinarie val till andra kammaren skola förrättas 'å den dag, under september månad, som i vallagen sägs'. Jag vill därför föreslå, att nämnda lagrum ändras därhän, att det stadgas, att valen skola förrättas 'under september månad å tid, som i vallagen sägs'.

Föredraganden uppläser härefter ett inom justitiedepartementet upprättat *förslag till ändrad lydelse av § 17 riksdagsordningen* samt hemställer, att förslaget må föreläggas riksdagen till prövning i grundlagsenlig ordning.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. Cervin.
